

prima instanță: L. Holevițaia
instanța de apel: I. Cimpoi, N. Simciuc, V. Brașoveanu

dosarul nr. 3ra-1450/16

ÎNCHEIERE

12 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Ion Druță
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Victor Tatomirov și Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Victor Tatomirov împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21 cu privire la excluderea sumei din facturile de plată pentru agentul termic și repararea prejudiciului moral

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016, prin care au fost respinse apelurile declarate de Victor Tatomirov și Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21 și menținută hotărârea primei instanțe

constată:

La 26 octombrie 2015, Victor Tatomirov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21 cu privire la excluderea sumei din facturile de plată pentru agentul termic și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 26 iunie 2007 acțiunea civilă a ÎMGFL - 21 împotriva lui Victor Tatomirov cu privire la încasarea datoriei pentru furnizarea energiei termice pe perioada noiembrie 2001 - noiembrie 2006 în sumă de 3782,95 lei, a fost respinsă, din motivul omiterii termenului de prescripție.

Explică că în pofida acestui fapt ÎMGFL - 21 continuă să includă în facturile de plată pentru agentul termic pe numele lui Victor Tatomirov lunar, datoria în sumă de 3782,95 lei.

Indică că la 18 septembrie 2015 s-a adresat către ÎMGFL - 21 cu cerere prin care a solicitat radierea datoriei în sumă de 3782,95 lei și de a nu mai include în facturile de plată lunară pentru agentul termic pe numele său, însă în admiterea cererii a fost refuzat

Solicită excluderea sumei de 3782,95 lei din facturile de plată pentru agentul termic și repararea prejudiciului moral.

Ulterior Victor Tatomirov a depus cerere de concretizare a cerințelor prin care a solicitat excluderea sumei de 3732,95 lei din facturile de plată pentru agentul termic.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art. 281 Cod civil, art. 5, 85, 166-167 CPC, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 28 martie 2016, acțiunea a fost admisă parțial, fiind obligată ÎMGFL - 21 să excludă din ordinul de încasare a numerarului nr. 126648484 din luna august 2015, rubrica „datorii, lei” suma de 3732,95 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016 au fost respinse apelurile declarate de Victor Tatomirov și ÎMGFL - 21 și menținută hotărârea primei instanțe.

La 11 august 2016 Victor Tatomirov a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel din 07 iulie 2016 prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Victor Tatomirov a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că atât instanța de apel cât și prima instanță au interpretat în mod eronat legea și anume prevederile art. 212 CPC.

Indică că prima instanța la emiterea hotărârii s-a bazat doar pe cererea de concretizare a cerințelor, fapt pentru care a ajuns la concluzia de a admite capătul de cerere cu privire la excluderea din ordinul de încasare a numerarului nr. 126648484 din luna august 2015, rubrica „datorii, lei” suma de 3732,95 lei, iar în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral, a respins acțiunea.

Relevă că atât instanța de apel cât și prima instanță au ignorat prevederile art. 98 alin. (1) CPC, adică nu a fost încasată taxa de stat din contul ÎMGFL- nr. 21 în beneficiul statului, precizând că în privința ÎMGFL - 21 nu sunt aplicabile prevederile art. 85 CPC.

Explică că prima instanță a respins cerința cu privire la încasarea prejudiciului moral, bazându-se pe Hotărârea CtEDO (cauza Amihalachioae contra R. Moldova). În acest sens consideră că soluția respectivă este una neîntemeiată, deoarece cazul la care a făcut referire, în Republica Moldova nu est un izvor de drept, iar CtEDO la acest caz a luat în considerație situația patrimonială a reclamantului.

La 11 august 2016 ÎMGFL - 21 a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată și tardivă.

În motivarea recursului ÎMGFL - 21 a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerându-o ilegală și neîntemeiată.

Menționează că instanța de apel a interpretat în mod eronat prevederile art. 267 Cod civil.

Explică că prin hotărârea Judecătoria Râșcani mun. Chișinău din 26 iunie 2007, cererea de chemare în judecată a ÎMGFL - 21 împotriva lui Victor Tatomirov cu privire la încasarea datoriei pentru energia termică în sumă de 5536,78, a fost admisă parțial și a fost dispusă încasarea în beneficiul ÎMGFL - 21 a datoriei în mărime de 1049,78 lei. În rest cerințele au fost respinse ca depuse cu omiterea termenului de prescripție.

Relevă că odată cu expirarea termenului de prescripție se pierde posibilitatea exercitării silită a dreptului subiectiv prin intermediul acțiunii civile, or, prescripția se răsfrânge asupra posibilității persoanei fizice sau juridice de a-și apăra dreptul încălcat pe calea unei acțiuni în justiție, mai numit și drept la admiterea acțiunii, a persoanei, dreptul căreia a fost încălcat.

Evidențiază că reeșind din prevederile art. 267 Cod civil, ÎMGFL - 21 în astfel de circumstanțe a pierdut dreptul de a cere pe cale judiciară (pe calea acțiunii civile) încasarea forțată a datoriei, odată cu expirarea termenului general de prescripție de 3 ani, dar nu și dreptul propriu zis asupra întregii datorii existente, iar emiterea de către Judecătoria Râșcani mun. Chișinău la 26 iunie 2007 a hotărârii prin care a fost admisă parțial acțiunea ÎMGFL - 21, nu poate servi drept temei pentru obligarea întreprinderii de a radia din factura de plată datoria pentru serviciul de energie termica.

Precizează că expirarea termenului de prescripție extintivă, deși constituie un temei de refuz pentru debitor de a executa obligația față de creditor (art. 281, alin. (1) Cod Civil), nu reprezintă în același timp și un temei de stingere a dreptului subiectiv civil. Aceasta, deja formează conținutul unui raport obligațional care include în sine obligații naturale degenerate și drepturi de creanță corelative acestora. Din conținutul art. 517, alin. (1) Cod Civil rezultă ca este naturală obligația în a cărei privință nu se poate cere executarea silită în conformitate cu cele supra reiterate, în coroborare cu normele de drept enunțate, concluziile de mai sus, sunt confirmate și prin faptul ca în Codul Civil, expirarea termenului de prescripție extintivă nu a fost atribuit de legiuitor la categoria mijloacelor juridice de stingere a obligațiilor potrivit prevederilor art. 642-665 Cod civil.

Menționează că chiar dacă a expirat termenul de prescripție extintivă în privința unei obligații pecuniare, acesta nu presupune sub nicio formă stingerea obligației, ci doar dreptul debitorului de a refuza executarea ei, implicit și imposibilitatea creditorului de a solicita executarea silită în privința unei obligații, aceasta devenind o obligație naturală.

Consideră recurentul ÎMGFL - 21 că este îndreptățit să includă în facturile de plată suma de 3782,95 lei, cu titlu de datorie la plata serviciilor comunale și necomunale pentru ap. 46 din str. Gh. Madan, nr. 87/3 mun. Chișinău. Mai mult, în dispozitivul hotărârii Judecătoria Râșcani mun. Chișinău din 26 iunie 2007, nu se regăsește obligația impusă pe seama ÎMGFL - 21 privind exonerarea lui Victor Tatomirov de la achitarea datoriei în privința căreia a expirat termenul de prescripție.

Precizează că sunt eronate concluziile primei instanței și instanței de apel în privința respingerii argumentului ÎMGFL nr. 21, că acțiunea lui Victor Tatamirov este una tardivă.

Subliniază că situația din speța dată este supusă din punct de vedere al naturii juridice regulilor referitoare la prescripția extinctivă, și că sunt aplicabile dispozițiile art. 267-283 Cod Civil.

Indică că hotărârea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 26 iunie 2007 a intrat în vigoare la 16 iulie 2007, ori, din momentul de când hotărârea judecătorească menționată a devenit irevocabilă, intimatul Victor Tatamirov nu a contestat ordinul de plată pentru energia termică, în care era indicată suma de 3782,95 lei, nu a adresat pretenții în acest sens, astfel acceptând tacit situația, începând cu perioada anului 2007, pe când cererea de chemare în judecată prin care s-a solicitat excluderea sumei a fost înaintată la 26 octombrie 2015.

Explică că în acest sens Victor Tatamirov a omis termenul de adresare către o autoritate publică în vederea formulării cărorva pretenții, la caz, cu privire la excluderea sumei din factura lunară.

La data de 09 septembrie 2016 intimatul Victor Tatamirov, a depus referință la cererea de recurs declarată de ÎMGFL - 21 prin care a solicitat respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 iulie 2016, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 90), careva date despre recepționarea acesteia de către recurenți, la materialele dosarului, lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 iulie 2016, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Victor Tatomirov și ÎMGFL - 21, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de Victor Tatomirov și ÎMGFL - 21, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de Victor Tatomirov și ÎMGFL - 21 ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursurile declarate de Victor Tatamirov și Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 21 se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Ion Druță

Dumitru Mardari